

[Kjær Rasmussen.]

politikernes afbigt over for modstandsbevægelsens folk.

Nu er det lidt vanskeligt for mig at sige, hvor mange der egentlig er opført under denne lov, men så vidt jeg er informeret, drejer det sig om ca. 1.000 personer, heri medregnet enker. Vi kommer altså ikke op på de tårnhøje beløb i denne lov, således som også påvist af hr. Kurt Brauer ved det citat, han kom med for lidt siden. Det skyldes vel også, at man har været meget striks med hensyn til tvivlstilfældene; men her som på retsvæsenets område må det være sådan, at tvivl kommer den skadede til gode.

En stor gruppe modstandsfolk har hidtil ikke kunnet anerkendes under loven, det er de langtidsillegale. For denne gruppes vedkommende foreligger der nemlig ikke noget gennearbejdet sygemateriale, og man har derfor ikke set sig i stand til at optage dem i loven. Imidlertid er der vel ingen, der forestiller sig, at en tilværelse som langtidsillegal har været gratis legemligt og sjæleligt. De måtte ustandselig skifte bopæl, bo i usunde kældre, på lofter og i baghuse, hele tiden med fare for at blive stukket til tyskerne, og dertil kom dårlige forhold med hensyn til pleje og kost. Det er VSs opfattelse, at denne gruppe mennesker må med ind under loven, og jeg vil gerne bede udvalget se på dette problem.

Så er der endvidere spørgsmålet om pensionernes størrelse. Vi må have ændret bestemmelserne derhen, at der bliver tale om ens pensioner til alle, og jeg vil gerne begrunde hvorfor. Da tyskerne besatte vort land, gik en hel del unge mennesker ind i modstandsbevægelsen. De havde derfor ingen mulighed for at få en uddannelse, der kunne give grundlag for højere indtjening, og på grund af sygdom efter befrielsen havde mange af dem hverken legemlig eller sjælelig styrke til at påbegynde en uddannelse. Ofte blev det et liv med skiftende arbejdspladser på grund af tilpasningsvanskeligheder; måske gik der mange år, før en tidligere modstandsmand blev klar over, at hans situation egentlig skyldtes hans engagement under krigen. Jeg synes, udvalget også må se på dette problem.

Endelig er der spørgsmålet vedrørende erstatning til eventuel enke. Det er givet, at

deltagelse i modstandsarbejdet må belaste et ægteskab hårdt; ja, måske var der slet ikke mere noget ægteskab at komme tilbage til ved krigsafslutningen, men derimod en skilsmisse, eventuelt forårsaget af, at modstandsmanden nu var blevet skaderamt og som sådan ikke rigtig var i stand til at falde ind i den gamle rolle. Efter vores mening bør reglerne vedrørende erstatning til enker ændres. En skaderamt, som på et langt senere tidspunkt har indgået nyt ægteskab, bør være således stillet, at hans enke kan få pension efter ham; eventuelt kunne man lave en ramme på 2 år, for så vidt angår ægteskabets varighed. Man skal lige huske på, at disse enker netop har gennemlevet en meget svær tid sammen med den syge, den sidste og den værste periode. Det kan ikke være rimeligt, at et andet menneske, som i de fleste tilfælde har ofret sig helt og fuldt for den syge, skal lades i stikken, når denne dør. Også disse enker må derfor med på erstatningsloven.

Jeg har nu peget på 3 områder, hvor loven bør ændres. Det drejer sig som sagt om de langtidsillegales optagelse under loven, om ens pensionsstørrelser og om enkernes stilling i pensionsspørgsmålet. Loven trænger i allerhøjeste grad til justeringer på disse områder. Jeg vil gerne anmode udvalget om at gennearbejde dem meget nøje og komme med ændringsforslag, og jeg kan aldeles ikke være enig med hr. Per Federspiel, når han mener, at vi kan vente med disse forbedringer til sølvbryllupsdagen. Jeg synes, det er en ganske uanstændig måde at behandle de mennesker på, som ofrede deres liv og færlighed i kampen fra 1940 til 1945. Vi kan ikke vente på nogen sølvbryllupsdag. Og er det ikke sådan, at udvalget vil komme med noget, ja, så må vi andre finde udvej for det.

Til slut vil jeg ikke undlade at gøre nogle bemærkninger om en anden gruppe af fascismens ofre, de Spaniensfrivillige, de, der deltog i den spanske borgerkrig på republikkens side. Ifølge den norske lov af 1946 om krigspensioner anerkendes de Spaniensfrivillige på lige fod med besættelsestidens norske ofre. Her i landet er der vel omkring 200 Spanienskæmpere tilbage, og de figurerer ikke på loven om besættelsestidens ofre. I erkendelse af, at også disse mennesker gjorde en indsats i kampen mod unmen-